

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Psihopedagogie Specială
1.4 Domeniul de studii	Științe ale educației
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Management, consiliere și asistență psihopedagogică în instituțiile incluzive/ Consilier Școlar Consilier învățământ Consilier orientare privind cariera, Expert învățământ Inspector Școlar, Director de proiect, Director unitate de învățământ, Designer instrucțional, Cercetător în psihopedagogie specială, Asistent de cercetare în psihopedagogia specială

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Proceduri de screening și intervenție în violența școlară. PMR2223						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Adrian Roșan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. univ. dr. Adrian Roșan						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	24	Din care: 3.5 curs	12	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					35
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					16
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		76			
3.8 Total ore pe semestru		100			
3.9 Numărul de credite		4			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> • Psihopedagogia tulburărilor emoționale și comportamentale
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> •

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Sală cu videoproiector
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ol style="list-style-type: none"> 1. Competențe de elaborare, organizare și coordonare serviciilor de intervenție educațională personalizată pentru copii și adolescenți cu/sau diverse dizabilități 2. Competențe de examinare și evaluare psihopedagogică a elevilor din unitățile școlare incluzive, de diagnostic (inclusiv diagnostic diferențial) și intervenție psihopedagogică; 3. Competențe de consiliere și de asistență psihopedagogică pentru copii și tineri cu/fără dizabilități aflați în situații de criză familială, de inadaptare școlară, socială, eșec școlar, abandon școlar, absenteism, precum și a celor cu tulburări de comportament și disciplină; 4. Competențe de adaptarea curriculară și realizare de programe de intervenție personalizată și orientare vocațională pentru elevii cu diverse tipuri de dizabilități (intelectuale, senzoriale, neuromotorii), precum și de elaborare de programe de reconversie profesională pentru cei cu dizabilități dobândite la vârsta tinereții sau la vârsta adultă; 5. Competențe de formare și perfecționare în educația incluzivă a membrilor echipelor multidisciplinare de suport și intervenție psihopedagogică, precum și a cadrelor didactice din instituțiile incluzive; 6. Competențe de consiliere a părinților sau a altor aparținători în probleme de relaționare cu persoanele aflate în dificultate datorate dizabilităților sau bolilor cronice.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea normelor etice în cercetările acțiune cu persoane cu dizabilități, precum și în activitățile de evaluare, adaptare curriculară și consiliere psihopedagogică;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunnoașterea principalelor proceduri de screening și intervenție în violența școlară
7.2 Obiectivele specifice	<p>La finalul cursului studenții vor dobândi cunoștințe privind :</p> <ul style="list-style-type: none"> • formele violenței școlare și modalitățile de manifestare • principalele modele etiologice ale violenței școlare • consecințe ale comportamentului violent asupra dezvoltării neurobiologice • trăsăturile callous unemotional • relația dintre trăsăturile CU și agresivitatea instrumentală și reactivă • competența emoțională și socială • proceduri de screening și intervenție • instrumente valide de cercetare a violenței școlare • realizarea unor programe de prevenție și intervenție

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none"> • Violența școlară – abordare holistică 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	

<ul style="list-style-type: none"> • Modele explicative ale apariției violenței școlare 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> • Etiologia violenței școlare 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea neurobiologică a copilului în contextual expunerii la violență 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> • Relația dintre emoție, competență emoțională și comportament violent 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> • Trăsăturile callous unemotional 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> • Proceduri de screening a violenței școlare 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> • Programe de prevenție a violenței școlare 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> • Proiect multinivelar și multifactorial de prevenție a comportamentului violent școlar 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> • Terapia virtuală bazată pe theory of mind în formarea competențe emoționale 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> • Relația dintre dezvoltarea moralității și violența școlară 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> • Program de intervenție cognitiv comportamentală în violența școlară 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> • Curriculum pentru formarea competenței sociale 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	
<ul style="list-style-type: none"> • Relația dintre responsabilitate și violența școlară 	Prelegerea interactivă, Problematizarea, Explicația, Demonstrația	

Bibliografie

Marsee, M.A., Barry, C.T., Childs, K.K., Frick, Paul J., Kimonis, E.R., Munoz, L., Aucoin, K.J., Kunitatsu, M.M.,

Fassnacht, G.M., & Lau, K.S.L. (2011). Assessing the forms and functions of aggression using self-report: Factor structure and invariance of the Peer Conflict Scale in youth. *Psychological Assessment*, 23,

Frick, P.J. & Ray, J.V. (2015). *Evaluating Callous-Unemotional Traits as a Personality Construct*, Journal of Personality, 83:6, December

Rosan, A., Frick, J. P., Gottlieb, A. K., Fășicaru, L. - Callous-Unemotional Traits and Anxiety in a Sample of Detained Adolescents in Romania, Journal of Evidence-Based Psychotherapies, 15,1, 2015, p. 79-95

Rosan, A., (2013). *Proceduri de screening ale psihopatiei în agresivitate* în Iluț, P (coord) În căutare de principii Epistemologie și metodologie socială aplicată, Ed. Polirom, Iași, București pag. 225-250

Rosan, A. (2013). *Inventarul trăsăturilor callous-unemotional (ICU)- un instrument util de evaluare psihologică a psihopatiei în cadrul expertizei psihiatrice medico-legale*, Ed. Timpul, Iași, pag. 21-29

Roșan, A. (2009). *Comportamentul violent-strategii de screening și intervenție*, Ed. Alma Mater, Cluj-Napoca

Roșan, A. (2006). *Violența juvenilă școlară- teorie, prevenție și intervenție integrativă*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none">• Violența școlară în România și Europa	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	
<ul style="list-style-type: none">• Modelul dezvoltării sociale	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	
<ul style="list-style-type: none">• Factori de risc vs. factori protectivi	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	
<ul style="list-style-type: none">• Neurobiologia disocierii	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	
<ul style="list-style-type: none">• Competența emoțională	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea	

	prin coperare	
<ul style="list-style-type: none"> • DSM 5 si trasaturile CU 	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	
<ul style="list-style-type: none"> • Inventarul traturilor CU 	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	
<ul style="list-style-type: none"> • Programe de prevenție a violenței din SUA și Europa 	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	
<ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea rezultatelor intervenției în domeniul violenței școlare 	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	
<ul style="list-style-type: none"> • Programul FearNot 	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	
<ul style="list-style-type: none"> • Program de dezvoltare a comportamentului responsabil 	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	
<ul style="list-style-type: none"> • Situații privind demersurile integrative în prevenția violenței școlare 	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	
<ul style="list-style-type: none"> • Curriculum pentru formarea competenței sociale 	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	
<ul style="list-style-type: none"> • Programe alternative integrative de prevenție a violenței școlare 	Exercițiul, Rezolvarea de probleme, Învățarea prin coperare	

Bibliografie

Card, N. A., & Little, T. D. (2006). Proactive and reactive aggression in childhood and adolescence: A meta-analysis of differential relations with psychosocial adjustment. *International Journal Of Behavioral Development, 30*(5), 466-480. doi:10.1177/0165025406071904

Essau, C. A., Sasagawa, S., & Frick, P. J. (2006). Callous-Unemotional Traits in a Community Sample of Adolescents. *Assessment, 13*(4), 454-469. doi:10.1177/1073191106287354

Falkenbach, D., Poythress, N., & Creevy, C. (2008). The exploration of subclinical psychopathic subtypes and

the relationship with types of aggression. *Personality and Individual Differences*, 44, 821

832. doi:10.1016/j.paid.2007.10.012

Fanti, K. A., Frick, P. J., & Georgiou, S. (2009). Linking callous-unemotional traits to instrumental and non-instrumental forms of aggression. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 31(4), 285-298.

doi:10.1007/s10862-008-9111-3

Frick, P. J. (2009). Extending the construct of psychopathy to youth: implications for understanding, diagnosing, and treating antisocial children and adolescents. *Canadian journal of psychiatry. Revue canadienne de psychiatrie*, 54(12), 803-812.

Frick, P.J. (2012). Developmental pathways to conduct disorder: Implications for future directions in research, assessment, and treatment. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 41, 378-

389. doi:10.1080/15374416.2012.664815

Frick, P.J., Bodin, S.D., & Barry, C.T. (2000). Psychopathic traits and conduct problems in community and clinic-referred samples of children: Further development of the psychopathy screening device. *Psychological Assessment*, 12, 382-393. doi:10.1037/1040-3590.12.4.382

Frick, P.J & White, S.F. (2008). Research Review: The importance of callous unemotional traits for developmental models of aggressive and antisocial behavior. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 49, 359-375. doi:10.1111/j.1469-7610.2007.01862.x

Hicks, B.M., Markon, K.E., Patrick, C.J., Krueger, R.F., & Newman, J. (2004). Identifying psychopathy subtypes on the basis of personality structure. *Psychological Assessment*, 16, 276-288. doi:10.1037/1040-3590.16.3.276

Kimonis, E. R., Frick, P. J., Cauffman, E., Goldweber, A., & Skeem, J. (2012). Primary and secondary variants of juvenile psychopathy differ in emotional processing. *Development of Psychopathology*.

Kimonis, E. R., Skeem, J., Cauffman, E., & Dmitrieva, J. (2011). Are secondary variants of 'juvenile psychopathy' more reactively violent and less psychosocially mature than primary variants? *Law and Human Behavior*, 35(5), 381-391. doi:10.1007/s10979-010-9243-3

Kosson, D.S., Smith, S.S., & Newman, J.P. (1990). Evaluating the construct validity of psychopathy in black and white inmates: Three preliminary studies. *Journal of Abnormal Psychology*, 99, 250-259. doi:10.1037/0021

843X.99.3.250

Marsee, M. A., & Frick, P. J. (2007). Exploring the cognitive and emotional correlates to proactive and reactive aggression in a sample of detained girls. *Journal Of Abnormal Child Psychology: An Official Publication Of The International Society For Research In Child And Adolescent Psychopathology*, 35(6), 969-981. doi:10.1007/s10802-007-9147-y

Munoz, L.C., Frick, P.J., Kimonis, E.R., & Aucoin, K.J. (2008). Types of aggression, responsiveness to provocation, and callous-unemotional traits in detained adolescents. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 36, 15-28. doi:10.1007/s10802-007-9137-0

Polman, H., de Castro, B., Koops, W., van Boxtel, H. W., & Merk, W. W. (2007). A metaanalysis of the distinction between reactive and proactive aggression in children and adolescents. *Journal of Abnormal Child Psychology: An Official Publication Of The International Society For Research In Child And Adolescent Psychopathology*, 35(4), 522-535. doi:10.1007/s10802-007-9109-4

Poulin, F., & Boivin, M. (2000). Reactive and proactive aggression: Evidence of a two-factor model. *Psychological Assessment*, 12(2), 115-122. doi:10.1037/1040-3590.12.2.115

Poythress, N. G., Douglas, K. S., Falkenbach, D., Cruise, K., Lee, Z., Murrie, D. C., et al. (2006). Internal consistency reliability of the self-report Antisocial Process Screening Device. *Assessment*, 13(1), 107-113. doi:10.1177/1073191105284279

Poythress, N.G., Skeem, J.L., Douglas, K.S., Patrick, C.J., Edens, J.F., Lilienfeld, S.O. ... Wang, T. (2010). Identifying subtypes among offenders with antisocial personality disorder: A cluster-analytic study. *Journal of Abnormal Psychology*, 119, 389-400. doi:10.1037/a0018611

Reidy, D. E., Zeichner, A., Miller, J. D., & Martinez, M. A. (2007). Psychopathy and aggression: Examining the role of psychopathy factors in predicting laboratory aggression under hostile and instrumental conditions. *Journal Of Research In Personality*, 41(6), 1244-1251.

Roose, A., Bijttebier, P., Claes, L., & Lilienfeld, S.O. (2011). Psychopathic traits in adolescence: Associations

with the revised Reinforcement Sensitivity Theory systems. *Personality and Individual Differences*, 50, 201-205.

Rosan, A.M, Costea Bărluțiu, C. - *Associations between Callous Unemotional Traits, Aggression and Psychopathology in Detained Adolescent Males*, Social_Sciences_Citation, JOURNAL OF COGNITIVE AND BEHAVIORAL PSYCHOTHERAPIES, XIII, 2, 2013, P.397 - 407

Skeem, J. L., Poythress, N. G., Edens, J. F., Lilienfeld, S. O., & Cale, E. M. (2003). Psychopathic personality or personalities? Exploring potential variants of psychopathy and their implications for risk assessment. *Aggression and Violent Behavior*, 8(5), 513-546. doi:10.1016/S1359-1789(02)00098-8

Somech, L. Y., & Elizur, Y. (2009). Adherence to honor code mediates the prediction of adolescent boys' conduct problems by callousness and socioeconomic status. *Journal Of Clinical Child And Adolescent Psychology*, 38(5), 606-618. doi:10.1080/15374410903103593

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (www.copsi.ro) și a **Procedurilor de atestare în conformitate cu Normele metodologice de aplicare a Legii 213/2004**
- Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Elaborarea unui proiect de screening a comportamentului violent sau unui proiect de prevenție (primară, secundară sau terțiară) a violenței școlare	Prezentare proiect	60%
10.5 Seminar/laborator	Reaction-paper la un articol din bibliografia seminarului		40%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea corectă a proiectului de screening a comportamentului violent sau de prevenție primară secundară sau terțiară 			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

Prof. univ. dr. Adrian Roșan

Semnătura titularului de seminar

Prof. univ. dr. Adrian Roșan

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

Prof. univ. dr. Adrian Roșan